

Programiranje 1

13. predavanje

Saša Singer

`singer@math.hr`

`web.math.hr/~singer`

PMF – Matematički odjel, Zagreb

Sadržaj predavanja

- Složene strukture podataka: nizovi (polja):
 - Definicija jednodimenzionalnog polja.
 - Inicijalizacija jednodimenzionalnog polja.
 - Polje kao argument funkcije.
 - Pokazivači i jednodimenzionalna polja.
- Osnovne operacije s nizovima podataka (poljima):
 - Zbrajanje članova niza.
 - Najmanji (najveći) element u nizu.
- Pretraživanje i sortiranje nizova (polja):
 - Sekvencijalno pretraživanje.
 - Binarno pretraživanje sortiranog niza.
 - Sortiranje izborom ekstrema.

Informacije

Termini “bitnih” događaja:

- 2. kolokvij — utorak, 12. 2. 2008., u 9 sati.
- Popravni kolokvij — četvrtak, 21. 2. 2008., u 9 sati.

Upisi **ocjena** i **usmeni** (po želji):

- pogledati **obavijest** na **rezultatima** kolokvija!

Bitno: Aplikacija za “zadace” se **zaključava** s početkom drugog kolokvija. Nakon toga,

- **nema** više **novih** “računa” (prijava) ni **predaja** zadatka.

U tom trenu vrijedi:

- **Tko** je “**unutra**” i **koliko** je **predao/la** ... , **to je to**, i **nema iznimaka!**

Nizovi podataka (jednodimenzionalna polja)

Sadržaj

- Složene strukture podataka: nizovi (polja):
 - Definicija jednodimenzionalnog polja.
 - Inicijalizacija jednodimenzionalnog polja.
 - Polje kao argument funkcije.
 - Pokazivači i jednodimenzionalna polja.

Polje

Polje je niz varijabli istog tipa (sa zajedničkim imenom) numeriranih cjelobrojnim indeksom.

- Indeks uvijek počinje od nule.
- Radi efikasnosti pristupa, elementi polja smještaju se u uzastopne memorijske lokacije (redom po indeksu).

Primjer.

```
double x[3]; /* polje x tipa double */
           /* s 3 clana ili elementa */

x[0] = 0.2;
x[1] = 0.7;
x[2] = 5.5;
/* x[3] = 4.4; - greska, nije definirano */
```

Definicija polja

Jednodimenzionalno polje definira se na sljedeći način:

```
mem_klasa tip ime[izraz];
```

gdje je:

- `mem_klasa` memorijska klasa cijelog polja,
- `tip` tip podatka svakog elementa polja,
- `ime` ime polja (zajednički dio imena svih elemenata),
- a `izraz` konstantan, cjelobrojni, pozitivan izraz koji zadaje broj elemenata.

Ovaj `izraz` je najčešće pozitivna konstanta ili simbolička konstanta.

Definicija polja (nastavak)

Elementi jednodimenzionalnog polja su:

`ime[0], ..., ime[izraz - 1]`.

Svaki element je varijabla tipa `tip`.

Deklaracija memorijske klase nije obavezna.

Polje deklarirano bez memorijske klase:

- unutar funkcije je automatska varijabla (rezervacija memorije na “run-time stacku”, ulaskom u funkciju),
- a izvan svih funkcija je statička varijabla.

Unutar funkcije polje se može učiniti statičkim pomoću identifikatora memorijske klase `static`.

Inicijalizacija polja

Polja se mogu **inicijalizirati** (element po element),

- navođenjem popisa **vrijednosti** elemenata unutar **vitičastih** zagrada.
- U tom popisu, pojedine vrijednosti **odvojene** su **zarezom** (koji **nije** operator).

Sintaksa:

```
mem_klasa tip ime[izraz] = {v_1, ..., v_n};
```

što daje

$$\text{ime}[0] = v_1, \dots, \text{ime}[n - 1] = v_n.$$

Inicijalizacija polja (nastavak)

Primjer.

```
double v[3] = {1.17, 2.43, 6.11};
```

je ekvivalentno s

```
double v[3];  
v[0] = 1.17;  
v[1] = 2.43;  
v[2] = 6.11;
```

Inicijalizacija polja (nastavak)

Ako je broj inicijalizacijskih vrijednosti n

- veći od dimenzije polja — javlja se greška,
- manji od dimenzije polja, onda će preostale vrijednosti biti inicijalizirane nulom.

Prilikom inicijalizacije dimenzija polja ne mora biti zadana.

- Tada se dimenzija polja računa automatski, iz broja inicijalizacijskih vrijednosti.

Primjer. Možemo pisati

```
double v[] = {1.17, 2.43, 6.11};
```

što kreira polje v dimenzije 3 i inicijalizira ga.

Inicijalizacija polja (nastavak)

Polja znakova mogu se inicijalizirati znakovnim nizovima.

Primjer. Naredbom

```
char c[] = "tri";
```

definirano je polje od 4 znaka:

```
c[0] = 't', c[1] = 'r', c[2] = 'i', c[3] = '\0'.
```

Takav način pridruživanja dozvoljen je samo u definiciji varijable (kao inicijalizacija). Nije dozvoljeno pisati:

```
c = "tri"; /* Pogresno! Koristiti strcpy! */
```

jer lijeva strana pridruživanja ne smije biti polje (ime polja je konstantni pointer — adresa prvog elementa).

Primjer — aritmetička sredina

Primjer. Računanje aritmetičke sredine.

```
int main(void) {
    int i, n;
    double a_sredina = 0.0;
    double v[] = {2.0, 3.11, 4.05, -1.07};
    n = sizeof(v) / 8;

    for(i = 0; i < n; ++i)
        a_sredina += v[i];
    a_sredina /= n;
    printf("Sredina je %20.12f\n", a_sredina);
    return 0;
}
```

Polje kao argument funkcije

Zapamtiti: Ime polja je sinonim za

- konstantni pokazivač koji sadrži adresu prvog elementa polja (više u drugom semestru).

Polje može biti formalni (i stvarni) argument funkcije. U tom slučaju:

- ne prenosi se cijelo polje po vrijednosti (kopija polja!),
- već funkcija dobiva (po vrijednosti) pokazivač na prvi element polja.

Unutar funkcije elementi polja mogu se

- dohvatiti i promijeniti, korištenjem indeksa polja.

Razlog: tzv. aritmetika pokazivača (v. drugi semestar).

Polje kao argument funkcije (nastavak)

Funkciju `f` koja uzima polje `v` tipa `tip` kao argument, možemo deklarirati na dva načina:

```
f(tip v[])      ili      f(tip *v)
```

U prvom načinu **ne treba** navesti dimenziju. Drugi način direktno kaže da je ime polja `v` **pokazivač** na objekt tipa `tip` i podrazumijeva se da je to **adresa prvog elementa polja**.

Ako **ne želimo** da funkcija **mijenja** elemente polja **unutar** funkcije, onda **dodajemo** ključnu riječ `const` na početku deklaracije argumenta:

```
f(const tip v[])      ili      f(const tip *v)
```

Polje kao argument funkcije (nastavak)

Primjer. Funkciju koja uzima **polje** realnih brojeva (tipa **double**) i računa **srednju vrijednost svih** elemenata polja možemo napisati ovako:

```
double srednja_vrijednost(int n, double v[]) {
    int i;
    double suma = 0.0;

    for (i = 0; i < n; ++i) suma += v[i];
    return suma/n;
}
```

Uočite da je **broj** elemenata **n**, također, argument funkcije. Inače funkcija **ne zna** broj elemenata (osim iz neke globalne varijable).

Polje kao argument funkcije (nastavak)

Pri **pozivu** funkcije koja ima **polje** kao **formalni** argument, **stvarni** argument je

- ime polja ili pokazivač na “**prvi**” element u polju.

```
int main(void) {
    int n;
    double v[] = {1.0, 2.0, 3.0}, sv;

    n = 3;
    sv = srednja_vrijednost(n, v);
    return 0;
}
```

Poziv `srednja_vrijednost(2, &v[1])` je korektan!

Aritmetika pokazivača — ukratko

Već smo rekli: **Ime polja** je

- **konstantni pokazivač** na **prvi element** u polju.

Ako je **a** neko polje, onda je: **$a = \&a[0]$** ili **$*a = a[0]$** .

Vrijedi i “**obrat**”: Svaki **pokazivač** na neki objekt možemo interpretirati i kao

- **pokazivač** na **prvi element** u **polju** objekata tog tipa.

Na primjer, tako koristimo vezu **pokazivač — polje** u **funkciji**.

Elementi polja spremaju se na **uzastopnim** lokacijama u memoriji. Zato za **svaki element** polja **a** vrijedi veza:

- **$a + i = \&a[i]$** ili **$*(a + i) = a[i]$** , za svaki **i**.

Stvarne adrese ovise o “**duljini**” elemenata u polju, tj. o **tipu**.

Pokazivači i jednodimenzionalna polja

Ime jednodimenzionalnog polja je **konstantni** pokazivač na **prvi** element polja!

Primjer.

```
int a[10], b[10];  
...  
a = a + 1; /* Greska, a je konst. pokazivac. */  
b = a;     /* Greska! */
```

Pokazivači i jednodimenzionalna polja (nast.)

Primjer.

```
int a[10], *pa;
...
pa = a;      /* ekviv. s pa = &a[0]; */
pa = pa + 2; /* Nije greska - &a[2] */
pa++;       /* &a[3] */
```

Primjer.

```
int a[10], *pa;
...
pa = &a[0];
*(pa + 3) = 20; /* ekviv. s a[3] = 20; */
*(a + 1) = 10; /* ekviv. s a[1] = 10; */
```

Prioriteti

Primjer. Važnost prioriteta — ako je

```
int a[4] = {0, 10, 20, 30};  
int *ptr, x;  
ptr = a;
```

onda je

izraz	x	ptr
<code>x = *ptr;</code>	0	1245040
<code>x = *ptr++;</code>	0	1245044
<code>x = (*ptr)++;</code>	10	1245044
<code>x = *++ptr;</code>	20	1245048
<code>x = ++(*ptr);</code>	21	1245048

Osnovne operacije s nizovima

Sadržaj

- Osnovne operacije s nizovima podataka (poljima):
 - Zbrajanje članova niza.
 - Najmanji (najveći) element u nizu.

Zbroj svih članova niza

Zadan je niz (polje) od n realnih brojeva

$$x_0, x_1, \dots, x_{n-1}.$$

Treba naći **zbroj** svih članova niza. Pretpostavka je $n > 0$.

Algoritam: (recimo da su x_i tipa **double**)

```
...
zbroj = 0.0;
for (i = 0; i < n; ++i)
    zbroj += x[i];
...
printf("Zbroj članova niza = %f.\n", zbroj);
```

Ovo radi za bilo koji n (može i $n \leq 0$), uz **dogovor** **zbroj = 0**.

Zbroj svih članova niza (nastavak)

Funkcija za zbrajanje:

```
double zbroj_clanova(int n, double x[])
{
    int i;
    double zbroj = 0.0;

    for (i = 0; i < n; ++i)
        zbroj += x[i];
    return zbroj;
}
```

Zbroj svih članova niza (nastavak)

Poziv funkcije:

```
int main(void) {
    int n;
    double v[] = {1.2, 2.6, 1.8, 4.4, 0.8};

    printf("Zbroj svih članova niza = %f.\n",
           zbroj_clanova(5, v) );

    printf("Zbroj srednja tri člana niza = %f.\n",
           zbroj_clanova(3, &v[1]) );

    return 0;
}
```

Najmanji član niza

Tražimo najmanji član niza od n realnih brojeva

$$x_0, x_1, \dots, x_{n-1}.$$

Pretpostavka je opet $n > 0$. Ovdje se “tvrdo” koristi za korektnu inicijalizaciju.

Najmanji član niza (nastavak)

Algoritam: vrijednost i indeks (pozicija) najmanjeg elementa

```
min = x[0];
poz = 0;

for (i = 1; i < n; ++i)
    if (x[i] < min) {
        min = x[i];
        poz = i;
    }

...
printf("Najmanji član niza: x[%d] = %f.\n",
       poz, min);
```

Složenost: $n - 1$ usporedbi.

Najmanji član niza (nastavak)

Funkcija koja vraća samo **vrijednost** najmanjeg elementa:

```
double min_clan(int n, double x[])
{
    int i;
    double min = x[0];

    for (i = 1; i < n; ++i)
        if (x[i] < min)
            min = x[i];
    return min;
}
```

Sami: Funkcija koja vraća i **indeks** (poziciju) najmanjeg elementa, kao varijabilni argument.

Pretraživanje nizova

Sadržaj

- Pretraživanje nizova (polja):
 - Sekvencijalno pretraživanje.
 - Složenost sekvencijalnog pretraživanja.
 - Binarno pretraživanje sortiranog niza.
 - Složenost binarnog pretraživanja.

Problem pretraživanja nizova

Problem **pretraživanja** u općem obliku:

- Treba **provjeriti** nalazi li se zadani element **elt** među članovima zadanog niza

$$x_0, x_1, \dots, x_{n-1}.$$

Drugim riječima, **pitanje** glasi:

- **postoji** li neki i takav da je $\text{elt} = x_i$.

Za početak, želimo samo **odgovor** na ovo pitanje, tj. rezultat pretrage je

- logička vrijednost **nasli** — **1 (istina)** ili **0 (laž)**.

Sekvencijalno pretraživanje

Ako niz **nije** sortiran, tj. u nizu vlada “**nered**”, koristimo

- **sekvencijalno** pretraživanje (“jedan po jedan”).

Pretraživanje se vrši **sve dok** su ispunjena **2 uvjeta**:

- **nismo našli** traženi element, **i**

- dok se indeks **i** nalazi **unutar** dozvoljenih granica — od **0** do **$n - 1$** .

Očito, potraga je završena (u najgorem slučaju) nakon točno **jednog** prolaza kroz sve elemente. Ona može završiti i **prije**, ako se traženi element nalazio negdje na početku niza.

Sekvencijalno pretraživanje — algoritam

Algoritam:

```
nasli = 0;
i = 0;

while (!nasli && i < n) {
    if (x[i] == elt)
        nasli = 1;
    else
        ++i;
}
```

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 55.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 55.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 0`

`x[0] != 55`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 55.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 1`

`x[1] != 55`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 55.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----


```
i = 2
```

```
x[2] == 55
```

```
nasli = 1
```

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 0`

`x[0] != 21`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 1`

`x[1] != 21`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 2`

`x[2] != 21`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 3`

`x[3] != 21`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 4`

`x[4] != 21`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 5`

`x[5] != 21`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 6`

`x[6] != 21`

`nasli = 0`

Sekvencijalno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U polju od 7 elemenata ispitajte nalazi li se broj 21.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

Sekvencijalno pretraživanje — funkcija

Funkcija koja vraća odgovor:

```
int seq_search(int x[], int n, int elt)
{
    int i;

    for (i = 0; i < n; ++i)
        if (x[i] == elt)
            return 1;

    return 0;
}
```

Koristimo “skraćenu” pretragu, bez varijable *nasli*.

Sekvencijalno pretraživanje — složenost

Složenost mjerimo brojem usporedbi

● “jednak”, odnosno, “različit”.

U najgorem slučaju, moramo provjeriti sve članove niza, tj.

$$\text{broj usporedbi} \leq n.$$

Ova mjera složenosti je dobra procjena za trajanje izvršavanja algoritma sekvencijalnog pretraživanja.

Zapis:

$$T(n) = \mathcal{O}(n).$$

Značenje: trajanje u najgorem slučaju linearno ovisi o n .

Točno značenje zapisa složenosti

Točno matematičko značenje zapisa

$$T(n) = \mathcal{O}(f(n))$$

za neke funkcije T i f (sa \mathbb{N} u \mathbb{R}):

Postoji konstanta $c \in \mathbb{R}$ i postoji $n_0 \in \mathbb{N}$ takvi da za svaki $n \in \mathbb{N}$ vrijedi implikacija

$$n \geq n_0 \implies T(n) \leq c \cdot f(n).$$

Prijevod: T raste sporije od neka konstanta puta f , za sve dovoljno velike n .

Binarno pretraživanje

Ako je niz **uzlazno** ili **silazno sortiran**,

$$x_0 \leq x_1 \leq \dots \leq x_{n-1} \quad \text{ili} \quad x_0 \geq x_1 \geq \dots \geq x_{n-1},$$

potraga se može drastično **ubrzati**, tako da koristimo tzv.

📍 **binarno** pretraživanje — pretraživanje “raspolavljanjem”.

Zamislite potragu (po prezimenu) u telefonskom imeniku velegrada. Kako bismo to proveli?

📍 Otvorili bismo imenik na **nekom** mjestu. Ako je traženo prazime **ispred** prezimena na otvorenom mjestu, onda bismo postupak ponovili s **prvim** dijelom imenika, a ako je **iza**, onda s **drugim** dijelom imenika.

Pitanje je **gdje** je to neko mjesto?

Binarno pretraživanje (nastavak)

Vratimo se na apstraktni model. Za naše elemente vrijedi

$$x_0 \leq x_1 \leq \dots \leq x_i \leq \dots \leq x_{n-2} \leq x_{n-1},$$

pri čemu je x_i odabrani objekt koji ćemo usporediti s elementom `elt`.

Kako ne znamo koji su elementi u nizu,

🔴 niz je najbolje podijeliti “na pola”

jer je podjednako vjerojatno da se `elt` nalazi u prvom ili drugom dijelu.

U tom slučaju, bez obzira gdje se element nalazi, potragu smo

🔴 smanjili na podniz s polovičnim brojem elemenata.

Binarno pretraživanje (nastavak)

Precizno, neka je $l = 0$ indeks prvog, a $d = n - 1$ indeks zadnjeg elementa u nizu. Srednji element i ima indeks

$$i = \left\lfloor \frac{l + d}{2} \right\rfloor \quad \text{ili} \quad i = \left\lceil \frac{l + d}{2} \right\rceil.$$

Budući da **cjelobrojnim dijeljenjem** u C-u dobijemo **prvi izbor**, onda se obično on koristi kao “sredina”.

Elemente niza x svrstali smo u **3 skupine**:

- elementi s indeksima 0 do $i - 1$,
- element s indeksom i ,
- elementi s indeksima $i + 1$ do n .

Binarno pretraživanje (nastavak)

Postavljamo 3 pitanja:

- $\text{elt} < x_i?$ Odgovor **da** znači da nastavljamo tražiti
 - u podnizu s indeksima od l do $d = i - 1$,
- $\text{elt} > x_i?$ Odgovor **da** znači da nastavljamo tražiti
 - u podnizu s indeksima od $l = i + 1$ do d ,
- $\text{elt} = x_i?$ Odgovor **da** znači da smo
 - **pronašli** traženi element.

Točno jedno od toga je istinito!

Potruga traje sve dok:

- **nismo našli** traženi element **i**
- vrijedi $l \leq d$, jer u protivnom **nemamo** više elemenata za potragu.

Binarno pretraživanje — algoritam

Algoritam:

```
l = 0;  d = n - 1;  nasli = 0;
```

```
while (!nasli && l <= d) {  
    i = (l + d) / 2;  
    if (elt < x[i])  
        d = i - 1;  
    else if (elt > x[i])  
        l = i + 1;  
    else  
        nasli = 1;  
}
```

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 55.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

↑
l = 0

nasli = 0

↑
d = 6

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 55.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

↑
l = 0

↑

↑
d = 6

$$i = (l + d) / 2 = 3$$

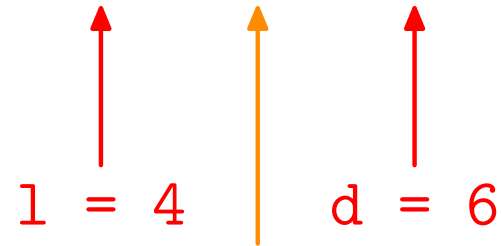
$$x[3] < 55$$

$$\text{nasli} = 0$$

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 55.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

$$i = (1 + d) / 2 = 3$$

$$x[3] < 55$$

$$\text{nasli} = 0$$

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 55.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----


```
i = l = d = 4
```

```
x[4] == 55
```

```
nasli = 1
```

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 21.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

↑
l = 0

nasli = 0

↑
d = 6

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 21.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

↑
l = 0

↑

↑
d = 6

$$i = (l + d) / 2 = 3$$

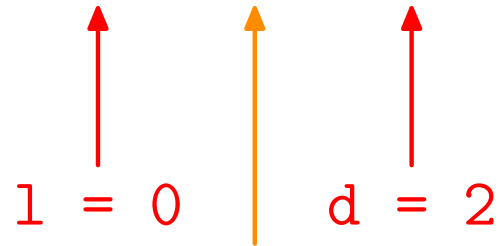
$$x[3] > 21$$

$$\text{nasli} = 0$$

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 21.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

$$i = (l + d) / 2 = 1$$

$$x[1] < 21$$

$$\text{nasli} = 0$$

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 21.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----


```
i = l = d = 2
```

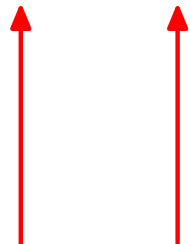
```
x[2] > 21
```

```
nasli = 0
```

Binarno pretraživanje (nastavak)

Primjer. U sortiranom polju ispitajte nalazi li se broj 21.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

 $(d = 1) < (1 = 2)$

Binarno pretraživanje — funkcija

Funkcija koja vraća odgovor (“skraćeni” oblik):

```
int binary_search(int x[], int n, int elt) {
    int l = 0, d = n - 1, i;
    while (l <= d) {
        i = (l + d) / 2;
        if (elt < x[i])
            d = i - 1;
        else if (elt > x[i])
            l = i + 1;
        else
            return 1;
    }
    return 0; }
```

Binarno pretraživanje — složenost

Koliko traje **najdulja** potraga (ako element **nismo** našli).

- nakon 1. podjele — duljina niza za potragu je $\leq \frac{n}{2}$
- nakon 2. podjele — duljina niza za potragu je $\leq \frac{n}{4}$
- nakon k . podjele — duljina niza za potragu je $\leq \frac{n}{2^k}$.

Zadnji smo prolaz napravili kad je

$$\frac{n}{2^k} < 1,$$

dakle, $n < 2^k$, odnosno, $k > \log_2 n$. Pritom stajemo za **najmanji** takav k .

Binarno pretraživanje — složenost (nastavak)

Složenost opet mjerimo brojem usporedbi, ali sada koristimo

● “manji (ili jednak)”, odnosno, “veći (ili jednak)”.

U najgorem slučaju, za broj raspolavljanja k vrijedi

$$2^{k-1} \leq n < 2^k,$$

ili

$$k \leq 1 + \lfloor \log_2 n \rfloor.$$

Svako raspolavljanje ima najviše 2 usporedbe, pa je

$$\text{broj usporedbi} \leq 2 \cdot (1 + \lfloor \log_2 n \rfloor).$$

Binarno pretraživanje — složenost (nastavak)

Može se napraviti i varijanta sa **samo jednom** usporedbom u svakom **raspolavljanju** (probajte sami).

Zapis za trajanje:

$$T(n) = \mathcal{O}(\log n).$$

Značenje: trajanje u najgorem slučaju **logaritamski** ovisi o n .

Zaključak: Sortiramo zato da bismo **brže** tražili!

Sortiranje nizova

Sadržaj

- Sortiranje nizova (polja):
 - Sortiranje izborom ekstrema.
 - Složenost sortiranja izborom ekstrema.

Sortiranje nizova izborom ekstrema

Ideja: Koristimo **usporedbe** i **zamjene** elemenata u nizu.

- Dovedi **najmanji** element niza x_0, x_1, \dots, x_{n-1} na **njegovo** mjesto.
- To mjesto je **prvo** u cijelom nizu, pa je (nakon **zamjene**), **nova** vrijednost elementa x_0 upravo **najmanji** element niza.
- Postupak ponovi na **skraćenom** (nesređenom) nizu x_1, \dots, x_{n-1} (duljine za jedan manje, tj. $n - 1$).
- Niz se “**skraćuje**” sprijeda.
- To ponavljamo sve dok ne “stignemo” na niz sa samo **jednim** elementom (x_{n-1}) — taj je sigurno **sortiran!**

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Na početku algoritma imamo nesređeni niz, tj. indeks prvog elementa u nesređenom dijelu je 0 . Algoritam uzlaznog sortiranja (izborom ekstrema) ima dva “građevna bloka”:

- Za $i = 0$ do $i < n - 1$ ponavljaj:
 - U nesređenom dijelu niza nađi **najmanji** element.
 - Najmanji element zamijeni s **prvim elementom** nesređenog dijela niza. Ovim korakom nesređeni dio niza se smanjio za 1 – tj. prvi element nesređenog dijela niza ima indeks $i + 1$.

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

“Građevni blok”: u nesređenom dijelu niza nađi **najmanji** element.

- Trenutno najmanji element u nesređenom dijelu je prvi element. Njegova indeks je $\text{ind_min} = i$, a vrijednost $x_{\text{min}} = x_i$.
- Za elemente $j = i + 1$ do $j = n - 1$ ispitaj je li $x_j < x_{\text{min}}$. Ako je, zapamti novu minimalnu vrijednost $x_{\text{min}} = x_j$ i novi indeks minimalnog elementa $\text{ind_min} = j$.

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

“Građevni blok”: ako je $\text{ind_min} \neq i$ vrši se zamjena prvi elementa nesređenog dijela i i minimalnog elementa korištenjem pomoćne varijable temp .

- $\text{temp} = x_i$

- $x_i = x_{\text{ind_min}}$

- $x_{\text{ind_min}} = \text{temp}.$

Sortiranje izborom ekstrema — funkcija

```
void selection_sort(int x[], int n)
{
    int i, j, ind_min, x_min, temp;

    for (i = 0; i < n - 1; ++i) {
        ind_min = i;
        x_min = x[i];
        for (j = i + 1; j < n; ++j) {
            if (x[j] < x_min) {
                ind_min = j;
                x_min = x[j];
            }
        }
    }
}
```

Sortiranje izborom ekstrema — funkcija (nast.)

```
        if (i != ind_min) {
            temp = x[i];
            x[i] = x[ind_min];
            x[ind_min] = temp;
        }
    }

    return;
}
```

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 0`

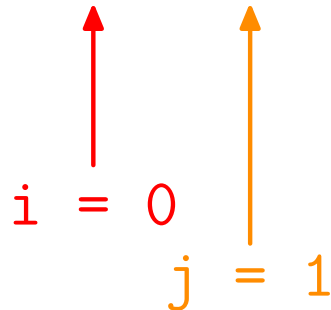
`x_min = x[0] = 42`

`ind_min = 0`

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$x_{\min} = x[1] = 12$

$ind_{\min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 0$

$j = 2$

$x_{\min} < x[2] = 55$

$\text{ind}_{\min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 0$

$j = 3$

$x_{\min} < x[3] = 94$

$ind_{\min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 0$

$j = 4$

$x_{\min} < x[4] = 18$

$\text{ind_min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 0$

$j = 5$

$x_{\min} < x[5] = 44$

$ind_{\min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 0$

$j = 6$

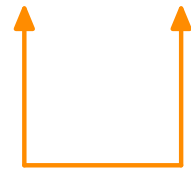
$x_{\min} < x[6] = 67$

$ind_{\min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

42	12	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----


```
temp = x[i]
```

```
x[i] = x[ind_min]
```

```
x[ind_min] = temp
```

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	42	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 1`

`x_min = x[1] = 42`

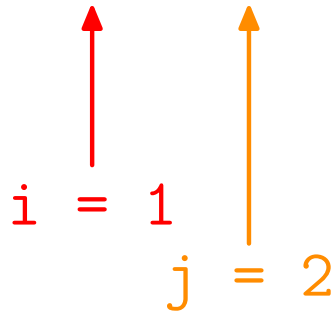
`ind_min = 1`

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	42	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 1$
 $j = 2$

$x_{\min} < x[2] = 55$

$ind_{\min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	42	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 1$

$j = 3$

$x_{\min} < x[3] = 94$

$\text{ind_min} = 1$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	42	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 1$

$j = 4$

$x_{\min} = x[4] = 18$

$ind_{\min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	42	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 1$

$j = 5$

$x_{\min} < x[5] = 44$

$\text{ind_min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	42	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 1$

$j = 6$

$x_{\min} < x[6] = 67$

$ind_{\min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	42	55	94	18	44	67
----	----	----	----	----	----	----


```
temp = x[i]
```

```
x[i] = x[ind_min]
```

```
x[ind_min] = temp
```

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	55	94	42	44	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 2`

`x_min = x[2] = 55`

`ind_min = 2`

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	55	94	42	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 2$
 $j = 3$

$x_{\min} < x[3] = 94$

$\text{ind}_{\min} = 2$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	55	94	42	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 2$

$j = 4$

$x_{\min} = x[4] = 42$

$ind_{\min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	55	94	42	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 2$

$j = 5$

$x_{\min} < x[5] = 44$

$\text{ind_min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	55	94	42	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 2$

$j = 6$

$x_{\min} < x[6] = 67$

$\text{ind_min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	55	94	42	44	67
----	----	----	----	----	----	----


```
temp = x[i]
```

```
x[i] = x[ind_min]
```

```
x[ind_min] = temp
```

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	94	55	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 3$

$x_{\min} = x[3] = 94$

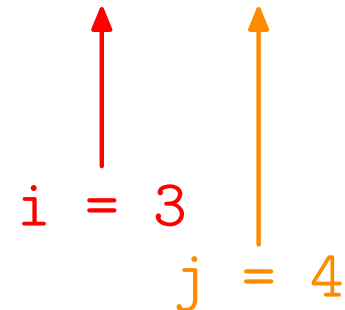
$ind_{\min} = 3$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	94	55	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 3$
 $j = 4$

$x_{\min} = x[4] = 55$

$\text{ind}_{\min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	94	55	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 3$

$j = 5$

$x_{\min} = x[5] = 44$

$ind_{\min} = 5$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	94	55	44	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 3$

$j = 6$

$x_{\min} < x[6] = 67$

$\text{ind_min} = 5$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	94	55	44	67
----	----	----	----	----	----	----


```
temp = x[i]
```

```
x[i] = x[ind_min]
```

```
x[ind_min] = temp
```

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	94	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 4$

$x_{\min} = x[4] = 55$

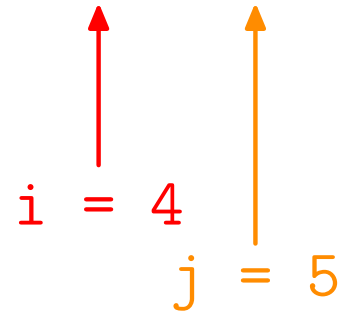
$ind_{\min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	94	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 4$
 $j = 5$

$x_{\min} < x[5] = 94$

$\text{ind_min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	94	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 4$

$j = 6$

$x_{\min} < x[6] = 67$

$\text{ind_min} = 4$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	94	67
----	----	----	----	----	----	----

`i = 5`

`x_min = x[5] = 94`

`ind_min = 5`

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	94	67
----	----	----	----	----	----	----

$i = 5$
 $j = 6$

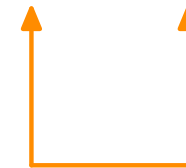
$x_{\min} = x[6] = 67$

$ind_{\min} = 6$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	94	67
----	----	----	----	----	----	----


```
temp = x[i]
```

```
x[i] = x[ind_min]
```


```
x[ind_min] = temp
```

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----

$i = 6$

Sortiranje izborom ekstrema (nastavak)

Primjer. Sortirajte izborom ekstrema zadano polje.

12	18	42	44	55	67	94
----	----	----	----	----	----	----